

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV. ker., Vasuti-ut 17.
Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Geszti logika.

Szegény jó Szókratesz, ha most életben volna, kénytelen volna azt mondani, hogy hiába való volt vesződsége és fáradozása: amit ő akart, hogy embertársait tiszta, világos fogalmakkal való megdöntetetlenül helyes gondolkodásra vezesse, nem érte el még ott sem, ahol ő róla nagyon sokat tanulnak.

Németországon kívül alig van ország, ahol a Szókratesz dolgával annyit foglalkoznék az ifjuság, már tudniillik a középiskolai ifjuság, mint nálunk; de úgy látszik, mind hiába.

Az ifjú, mint gimnázista, lelkesedéssel olvassa, hogy Szókratesz szerint hogyan kell a hazát szeretni, hogyan kell annak törvényeit tisztelni, mert aki csak egy célszerűtlen törvényt sért is meg erőszakkal, a haza élete ellen emeli fel kezét, — mikor azonban felnő, magas pozícióra jut, ugyanolyan lelkesedéssel szavaz bizalmat törvényszegő kormányoknak.

Igy van ez a Rákócziért, Kossuthért való ifjúkori lelkesedéssel, melyet tapasztalat szerint az idősebb és állítólag belátóbb korban felvált a kiegyezésért s a fátyolborításért való lelkesedés, úgy hogy nálunk szinte dogmává lett a tétel, hogy politikai tekintetben más az ifjúkornak, s

más az érettkornak logikája: az ifjú legyen lángoló heves Petőfi- és Kossuth-imádó, az érett ember legyen lelkes hive a közös vámterületnek, meg a német vezényszónak, no meg természetesen a Nagy Egésznek, melyben mi mint néptörzs, felmentődünk az önálló szerep játszásával járó gondoktól és veszedelmektől.

Ez volt az a talaj, melyet Tisza István lába alatt érzett, mikor a miniszterelnöki szék felé irányította ladikját. Tudta ő nagyon jól, hogy a Lloyd klub, melynek hullámai az ő ladikjával enyelegni kezdtek, mihelyt kedvező szél hajtotta a kívánt kikötő felé, bármikor beveszi az ilyen logikát. A magyar nemzetnek meg van a joga az önálló nemzeti léthez, meg van a joga ahhoz, hogy akaratát alkotmányos uton érvényesítse, éppen azért a saját jól felfogott érdekében minden erejével azon legyen, hogy a koronával ellentétbe ne jusson. Tudta, hogy az ilyen következtetéseket az ő hivei lelkes tapsokkal hajlandók kísélni és ebbe a tudatba annyira belegabalyodott, hogy másképpen beszélni és cselekedni nem is tudott többé.

Csakis ez a logika vihette rá, hogy az ő szerinte egyedül helyes parlamentarizmust, azt, melyben a többség korlátlanul uralkodik, karhatalommal próbálja fenntartani, nem törődve azzal, hogy az

erőszak és parlamentarizmus egymást teljesen kizáró fogalmak.

A rossz logika, bár a szókrateszi elvekkal merőben ellenkezik, pohárköszöntőkben, programbeszédében, népszerű röpiratokban alkalmazva nem veszedelmes, de hátrafelé sül el, mihelyt tettekre fordítódik le. Tetteiben való logikátlanságának köszönheti Tisza, hogy a hatalmi polceról lefordult és úgy megütötte magát, hogy még ma sem ment zsir a helyére.

És okult-e a maga esetéből?

Eszeágában sem volt.

Ő még ma is azt hiszi, hogy a magyar nép hangulata olyan, mint volt az ő felejthetetlen emlékü édesapja idejében, mikor a Tisza logika hivei erős többségben voltak, ellenfelei pedig gyengék, bártortalanok. Ő ma sem látja magával szemben az egész magyar nemzetet; Ő csak azt a simaképű Kossuth Ferencet, azt a hamis góbét, Bánffy Dezsőt, a fuvolahangu póznalábu Apponyit, meg a féltékeny Duci grófort látja magával szemben. Ezek, szerinte vásári komédiákkal félrevezették a józan és becsületes, monarchikus szellemű magyar népet, nem azért, hogy a nemzetet nagygyá tegyék, hanem azért, hogy akár a nemzet és a parlamentarizmus árán is hatalomra jussanak.

Egyszóval gyógyíthatatlan, s mosta-

T Á R C A.

A pusztán.

*Minden csendes, már mindenki alszik,
Csak a juhász furulyája hall'szik.
Furulyája hívogató hangja,
Szeretőjét a karámhoz csalja.*

*A számadó szép Iluska lánya,
Juhász legény szíve titkos vágya.
— Szép Iluskám, jó Iluskám kedves,
Dülj subámra, a fű — megárt — nedves.*

*Ölélkezve, csókolózva szólnak:
Gyöngyvirágom eljössz ismét holnap?
Int biztatón, mosolyg szeme, szája,
Száz édes csók a felelet rája...*

*... Minden csendes, már mindenki alszik,
Csak a juhász furulyája hall'szik.
Furulyája gyönyörteli hangja,
Iluskáját álomba ringatja...*

Pusztaszindelyes, 1905. július 18.

Bercsényi Pál.

A pizetyuk és társai.

— Ellesett jelenet a párbajellenes liga diszüléséről —

Irta: **Bónis Ignác.**

Este 9 óra... Gondolatokba merülve ülök egy szörnyen habos pohár sör mellett a mucsai állomás III. oszt. várótermének a vendéglőjében. (Értsd: korcsmájában.) Tudom is én miről gondolkoztam... Talán arról, hogy: hejh, miért is nincs jó sör a világon?!... Fél-szendergéséből egy hádba veréssel párosult mély basszus hang ver föl:

— Adj! Isten Puzsér ur!...
— Vakapádnak mondd goromba! — mordulok rá ütésre felemelt kezekkel...
— Hohó... lassabban az agarakkal — kiált a hang tulajdonosa, Balambér Jakab ur, az ismert kötni való riporter, — miközben hangos kacagással helyet foglal mellettem...
— Hihihih... hahaha...
— Mi az ördög bujt beléd Jakab? kérdém tőle...
— Hahaha... hihihih...
— Kupán verlek öreg — mondok neki enyelegve. Mi a guta kerülget?...

Végre nagynehezen kinyögi, hogy olyan dolognak volt ma a szemtanuja, amilyenre még a legvénebb riporter sem tudnak visszaemlékezni... Lecsillapul egy néhány pillanatra és valami költői ihlettség szállja meg, leirandó az esemény színhelyét. Ime:

(A „Huszedik század“ pazarul világított diszterme. A menyezeten hatalmas allegorikus aquarell festmény, mely a „felvilágosodottság“ győzelmét ábrázolja, a ferde irányban uralkodó „lovagiasság“ felett. A közében két

egymást metsző kard sűrű fekete fátyol burkolattal, rajta a következő felírás: „Fátyolt a sötétségre, helyet a világosságnak!“ A jelenlevők Ferenc Jósakkal vegyített egyenruhák tartják a termet; mindegyik karján szallag, a fenti symbolummal.) Hivatalos kivonat:

Kukorica Bandi (hires néppárti szónok, ezelőtt kereskedő, ki rövid idő alatt az egész Hungáriát a lábai elé fektette. Jakab ép ez ünnepélyes pillanatban lép be):

... Avagy azt hiszik igen tisztelt uraim, hogy mi, nem párbajozók, ha felhangzik egykoron ismét isteni Petőfink „Talpra magyar“ -ja, vagy ha az emberi elmével beláthatlan közel jövőben ismét „véres kardot hordnak körül“ és a Kárpátoktól az Adriáig eldörög a veszkiáltás: „jön a német“ akarom mondani a tatár, nem fogunk e merészelni bösz furiákként halálmegevetéssel, hősi elszántsággal az ellenség sorai közé rohanni és őket, mint a mindenható Jó Péter... (közbekiáltások, Jupiter... hé... Jupiter. (ordítva): Kérem a szónokot nem zavarni!... igen... persze... hogy is hívják csak azt az urat... hm... hm... ahogy ő tüzes villámaival őket lesújtani!... Igenis uraim, ezt meg fogjuk tehetni anélkül is hogy holmi csekélységek miatt, csupán hen

Napernyőkben, keztyükben, gallérokban, nyakkendőknél, kivágott czipőkben,
alsószoknyákban, stb. ujdonságok láthatók

Eisler Károly női, férfi, czipő, divat és rövidáru üzletében, **Nyiregyházán.**

nában, hogy a hatalom és a cselekvés eszközei kicsusztak kezéből, ír és beszél, nehogy az ország az ő logikájától megfosztatva, a biztos katasztrófa felé rohanjon.

Ime néhány szemelvény legutóbbi logikai szörnyszülötteiből:

Az a néhány szó, miből a magyar vezényleti nyelv állana, nem érdemli meg azt az áldozatot, amit érte a koalíció hoz azzal, hogy a parlamentáris életet megakasztja s a kormányzást lehetetlenné teszi.

Ugy látszik csak Tisza István nem tudja, hogy a magyar vezényszónak egyéb jelentősége is van, mint az, hogy ezután „Hapták“ helyett „Vigyázz“ fog harsogni bakakáplárok ajakán. Ugy látszik csak ő nem tudja, hogy a külföld előtt ép úgy, mint a Magyarországon lakó idegen nemzetiségekkel szemben a német vezényszó egyenesen megaláz és pocékká tesz bennünket.

Egy másik szép tétele így hangzik:

A januári választások alkalmával a nemzet csak a novemberi hárszabály módosítással szemben foglalt állást, azt ítélte el, de nem adott a koalíciónak mandátumot arra, hogy magyar vezényszóért örökös exlexben tartással tönkretegyje az ország tekintélyét a külföld előtt, és nyíltan szembe helyezkedjék az uralgó alkotmányos jogaival.

Ez először is nem igaz, mert Tisza igen jól tudta, hogy a magyar vezényszóért való küzdelem elnyomása volt tulajdonképeni célja, mikor ama híres csínyjét elkövette, továbbá, hogy minden ellenzéki képviselőjelölt programbeszédének egyik legerősebben hangsúlyozott pontja volt a magyar vezényszóért való küzdelem proklamálása; másodsor pedig, ha a dolog nem így állana is, éppen Tisza nem szólhat semmit, mert csak kérdezze meg a maga lelkiismeretét: kapt-e ő és pártja a megelőző választásokon mandátumot az erőszakos hárszabály

változtatásra, vagy a parlamenti rendőség intézményének szervezésére?

Egy másik, gyönyörűsége tétele pedig ilyenformán zeng:

A szabadelvűpárt tönkre tenné erkölcsi reputációját, a magyar nemzet politikai hitelének és tekintélyének megadná a kegyelem dőfést, ha a koalícióhoz csatlakoznék s reá is ragadna az a „járvány“, melyet a Bánffy cinizmusa, Apponyi ingtagsága s a disszidensek végzetes gyengesége felidézett.

Ezt már ne is kommentáljuk, igyekezzünk inkább elfelejteni, hogy akad Magyarországon nem csak ember, de párt is, mely a magyar vezényszóért való küzdelemhez azért nem csatlakozik, mert akkor erkölcstelennek és becsstelennek éreznék magát.

Elér-e a Tiszák logikája addig, hogy ebben a kijelentésben, bár burkoltan, erkölcsteleneknek mondja azokat is, akik jelenleg küzdenek a magyar vezényszóért, a koalíciót vezéreivel együtt?! Elér-e az ő híres bölcsességük, melyet állítólag egyenesen Deák Ferencről örökölték, odáig, hogy a népek milliói előtt örök gyalázata leszen ennek a szerencsétlen népnek, hogy saját fiai erkölcstelenségnek bélyegzik a nyelvük diadaláért való küzdelmet.

De csak folytassa így a nemes geszti gróf! Eddig is sokan elfordultak már tőle s ha így halad tovább, még a Borsszemjankó is megsokalja és faképnél hagyja(?).

A megsemmisítés.

Jönnek sorra az okfejtéstől beteg rendeletek, elérkezik hozzánk is egy. Az igazságügyminiszterium gyártja, egyre gyártja a közjogi és közigazgatásjogi vélemények halva született zagyvalékát. S a mikor elhangzik a „megsemmisitem“, oly nyugodt egykedvűséggel hallgatjuk. A halaszthatatlannak nyilvánított, törvényes miniszteriumtól származó rendelet

kényszereszközökkel is végrehajtható és a mit a törvény a főispánoknak adható rendkívüli vagy kivételes hatalomra előir, melyek a pusztába elhangzó „megsemmisitem“-nek következményeként jelentkezhetnek, jelen esetben szóba sem jöhet. Csodálkozásom tokozódik, ha e következmény emlegetését a mi oldalunkon is ismétlik. Az 1848. III. tc. a jogi felelősség érvényesítését írja elő az esetre, ha egy miniszter oly rendeletet ad ki, mely az alkotmány biztosítékait sérti és általa hivatalos minőségben követtetik el. Kutasuk, keressük az alkotmány biztosítékokat? A kik az alkotmány biztosítékai kifejezést használták, oly szilárd hittel cselekedtek azt, a minővel mi függünk jelen küzdelmünk kitűzött céljában.

E biztosítékokat nem kereshetjük e reájuk végzetessé vállaló ethikai érzékben, A törvényes hatáskör területe nem cserélhető fel az ethikával. Legnagyobb jelentőségű alkotmányossági biztosíték a két kivétel, melyhez többségre támaszkodó, tehát ennek révén parlamenti miniszter sem nyulhat. Többségre támaszkodó kormány sem, mert a parlamentáris felelősség, mint általános alkotmánybiztosítéki eszköz, sem fedi annak megsérthetését, a kivételes hatalommal való felruháztatás ide nem hat ki.

S mert a hézagot mindig akkor látjuk, mikor az átugrás veszélye bekövetkezése esetén sem okoz nagyobb félelmet, mint a pillanat, melyet a hézag pusztta meglátása okozott, méltán kérdezzük talán a vakság okozta, avagy vakság hézagot látni ott, a hol nincs? S nincs is, mert a ma meglévő forma sincs sehol, mely ennek lehetőségét feltételezte volna. Alkotmányunk ethikai alappal bír és így fölöslegesnek tartja, hogy banditatamadások ellen emeljen gátakat. A hivatalbeli elődre való hivatkozás képes e menteni egy oly rendelet kiadhatását, melyre a tilalmak legnagyobbja áll fönn? Igaz, ha sonirányu rendelet kiadatott a multban

cegésből, állovagiasságból egymást öldökölnénk . . . Sőt éppen akkor, ha nem leszünk hívei a mai kort jellemző ez örültségnek, csak is ily módon teljesülhetnek a „legnagyobb magyar“, báró Wesselényi Miklós szavai . . . (közbeiktások: Eötvös . . . Jósika . . . Széchényi . . .) . . . igen . . . Eötvös . . . azaz talán Széchényi . . . persze uraim Wesselényi báró szavai, hogy: „Magyarország nem volt hanem lesz!“ (Fülsiketítő „éljen!“ és üdvörlgés. A szónokot annyian üdvözlük, hogy majd belebolondul. Némelyek a fogait verik ki, mások az időviszontagságait átéltek néhány szál haját veszik becses pártfogásuk alá; egy uriember pedig, egyelőre titok, hogy kicsoda és miért, az orrát igyekszik lelapítani.)

Elnök: Következik Vergilius Virgil ur, akadémikus, a Ferenc József rend lovagja, v. b. t. t. stb., stb. . . .

(Halljuk . . . haljuk a „mucsai bölcs“-et; Virgil (igen szerény öreg ur): Uraim! Nem vagyok szónok . . . (Igaz . . . igaz . . . általános „ugy van!“ . . . Különösen az előbbi, eddig még meg nem nevezett ur helyesel) . . . Ugy látszik, hogy nagy kárörvendő . . . Már megbocsásson kedves Anonymus, de ez egyáltalán nem szép tulajdonság! . . . Szónokot a dolgok illetén előnti

a méreg) . . . de mégis azt mondom, a természet örök törvényeivel ellenkezik, hogy holmi ügyefogyott dolgok végett egymást megöljük, egyeseknek a carierjét tegyük tönkre . . . Esküszünk, hogy nem fogjuk ezt tenni! (Mind: Esküszünk, esküszünk!) . . . Hogy konkrét példával éljek: X. ur, akinek az isteni gondviselés keveset juttatott a testnek azon részéből, (kiderült arccal) mely alá az emberek igen sokszor borsot szoktak törni, meg akar házasodni, és ebből a dologból levágnak egy párban csak keveset bár, világos, hogy meg van az ok a menyasszony részéről hymen lánacának a szétszakítására . . . (Viharos helyeslés.)

Sarcfy Nepomuk ur (pardon . . . indiscretiót követtem el . . . Anonymus félkegyelme . . . azaz . . . bocsánat ökegyelme, ki melleleg megjegyyezze völegény): En rám célzott . . . nyomorult vén zsvány, ez vért kíván! . . .

Virgil (felpattanva): Mit . . . én vén zsi . . . vány! . . . Maga, . . . maga piszetyuk!! . . . (Óriási derültség, egetverő kacagás.)

(Nyájas olvasó! Türelemért esedezem egy néhány pillanatra. Azt hiszem, csodálatosnak fog egy kissé feltűnni, hogy a Jakab barátom által elmondott és általam papirra

vetett história címűl azt használtam, amit használtam. Hisz mint utóbb látni fogjuk, ép úgy oda pingálhattam volna e sorok tetejébe, hogy: Az akadémikus és társai, vagy A miniszterjelölt és társai; de az igazat megvalva, csselfogással éltem, számítva arra, hogy így inkább akad áldozat fércelményemet elolvasására. Meg aztán nem is volt ám e társaságban külön ember; végre pedig: mostanság mégis csak előkelőbb dolog piszetyukról írni, olvasni, annak lenni mint akadémikusnak, vagy plane minister jelöltnek.

Ha már itt tartok, akkor még egy-két pillanat, míg e szerencsétlen orr történetét elmondom, mely hajdanta az egész környéken a legpikánsabb izü adomáknak képezte az alapját . . . Ergo, az egyik: Ádám ur, de Sarcfy, Nepomuk ur életadója, szörnnyü mód pisze legény volt az ő korában, ami azonban nem akadályozta meg abban, hogy nőül vegye egy felvidéki tót nábobnak, szintén meglehetősen pisze, de különben bájos leánykáját . . . A házasságból két év mulva egy rendkívül nagy orru gyermek származott. (Senki sem gondolta, hogy épen a cimsze-replő urról lett légyen szó.) Valahányszor Sarcfy ur, — ki csakhamar kir. tanácsos és így nagy befolyásn ember lett — 10 hóna-

NAPERNYŐK

legnagyobb választékban
kaphatók
KOHN IGNÁCZ
rövid- és divatúru üzletében.
Városház-palota.

de nem a visszaélés volt e egyike azoknak, mi a néplelek duzzadását és ebben megsemmisülésüket okozta. Az ítélet átnyulik mindenre, mi bűn és különben is azon nagynevű előd megsemmisítő rendelete sem fogatosított.

Az 1504. I. és 1791. XIX. te. nemesak a tilalmat mondja ki, hanem azt is, hogy az ily rendeletet végrehajtó törvényhatóság vét a nemzetnek adó és ujonczmegajánlásra vonatkozó joga ellen. A mi megajánlva törvényhozásilag nincs a mit megajánlani csak a törvényhozásnak és nem az egyes megyéknek lehet, azt sem kérni, még kevésbé követelni nem lehet, végeredményében átvenni sem szabad. E végeredményig nem ment minden törvényhatóság, de e rendelet után menni fog. A mint a gyujtogatás gyakorisága nem teremt jogszokást a gyujtogatás szabadságára, úgy az elődre hivatkozás nem ad ennek értéket. A tisztviselő inkább őre az alkotmánynak, mint az állampolgár és ha az önként fizetett adót elfogadta, talán nem is egy állampolgártól, hanem egy itt adót fizető idegentől, ezzel egy elveszendő értéket mentett meg a közjavára, de ha az összeget átszolgáltatná egy magát kormányának nevező fictionnak, mi fedné őt a jövőben, mikor felelősség honol ott, honnan azt számolni törekszenek. Milyen ezimen kezelnek az önként befizetett adókat? S ettől függetlenül ellenszegülése ha a törvényhatóság tisztviselője az ő kizárólagos urának, a megye összességének parancsát követi, mit első tisztviselője megszemélyesít. Régi büntetésül az ily rendeletnek engedelmességek megye felosztott.

Mig a felsőbbre való hivatkozás mindig mentség a tisztviselő számára, a rendelet végrehajtásánál közreműködők nem hátríthatják el a felelősséget magukról ez alapon.

Az adók behajtása és az ujonczok kiállításai előtti tényleges szó az egyetlen szalmaszál, mibe kapaszkodnak. A tény-

legességet ők meghagyják, ezt megsérteni nem szándékoznak és a nem ténylegeséget vagyis valótlanságot követelik könyörtelenül, mert az adóbeszedésre vonatkozó intézkedések között vannak olyanok, mik a hivatalnok kötelességét előírják. De ki mondta, hogy nincs kötelessége? Van de nem önkkel szemben aethikusok.

Ne is fészkelődjenek, maradjanak teljes összhangban együtt, már az közös átkuk. Együtt a sirig és a megsemmisítés ténye legyen boldog emlékük a véghatárnál. A semmi jegyében születtek abban élnek, abban fognak kimulni. S a mi megsemmisíthetetlen törvényhatóságunk türelmetlenül várja leiratukat. A megsemmisítés borzongó hatását kisésem érzi, de mikor fogják érezni önk semmiségüket? Előbb, mintsem remélnek szánalmas lelkek, Gladstone idézők, sirig hűk! Ő ha a hűség csak ilyen szálakat ismerne?!

Mándoky Lajos.

A távbeszélő készülék kezelése.

— A szabolcsmegyei telefon központoknál életbe lép 1905. aug. 1-én. —

1. Ha az előfizető nem beszél, a nála elhelyezett távbeszélő-készülék hallgató kagylói az e célra rendelt horgokon függjenek.

Feltétlenül szükséges azonban, hogy az egyik hallgató kagyló a távbeszélő szekrényből kinyúló mozgóhorogra legyen akasztva, mert különben az előfizető sem maga nem hívhat, sem a hozzá intézett felhívást nem hallhatja.

2. Ha valaki távbeszélőn kíván beszélni, mindenekelőtt a távbeszélő központot hívja fel.

A felhívás a hallgató készülékeknek függő helyzetükbeni meghagyása mellett a távbeszélő szekrényen levő forgatónak megforgatásával történik, miközben a szekrényen alkalmazott csengetyű megszólal.

Ezen felhívás után a mozgóhorgon levő hallgató kagylót a központ csengetésének bevétele nélkül azonnal a fülhöz kell emelni s ott tartani, míg a központi hivatal „központ” jelző szóval jelentkezik.

A központ jelentkezésére a hívó fél az általa kívánt előfizetőnek a névsorba bejegyzett kapcsolási számát bemondja ilyen formán:

„kérem a 46. számot” — mire a központ, a téves kapcsolások elkerülése végett, a bemondott számot azonnal megismételi.

A hívó fél most már a hallgató kagylót fülénél tartja s várja a kapcsolásra a választ.

A kapcsolási számot a hívó fél még a központ felhívása előtt keresse ki a névsorból.

A hosszas csengetés hátrányos, mert tekintve, hogy a kapcsoló hivatalban nem csengő szól, hanem jelzőtábla esik le, a mely már az első jeladásra működik, a kezelő a forgatgyu forgatása közben nem jelentkezhetik. Ha a berendezésen hiba nincs, a csengetésre okvetlenül jelentkezik a kezelő, mihelyt a korábban hívó felek által kívánt kapcsolásokat létesítette.

3. Ha a hívott fél állomása más előfizető állomásával nincsen összekötve, illetve annak vezetőke szabad, akkor a kezelő „megvan” szóval jelzi a kapcsolat létesítését, — a hívó fél pedig a kagylónak fülénél tartása mellett hallgatózódik, míg a kezelő által felcsengetett fél jelentkezik; bizonyos idő elteltével, mely 1 percnél nem hosszabb, a központi kezelő az áramkörbe belép és ha a hívott fél nem jelentkezett volna, a hívó fél kívánságára újból felcsengeti a hívott előfizetőt, ha azonban a hívott fél ez újabb felhívásra sem jelentkezik, jele, hogy vagy nincs otthon, vagy hogy berendezésén hiba van, vagy végre, hogy nem akar jelentkezni.

A jelentkezés elmaradásaért a kezelő vagy a távbeszélő hivatal nem okolható.

Ha a hívott fél azért nem kapcsolható, mert annak állomása más állomással van összekötve, vagyis ennek vezetőke el van foglalva, tehát „mással beszél”: senki sem követelheti, hogy a fönnálló összeköttetés szétbontassék, mert az ilyen követelés teljesítése szigorúan tiltva van.

A helyi hálózatban fönnálló kapcsolat kellő figyelmeztetés után csak az esetben szakítatik meg, hogyha a beszélők egyike a helyközi hálózatból hivatik fel beszélgetésre.

Ha a távbeszélő hivatal azt feleli a föl-hívásra, hogy a kívánt előfizető mással beszél, akkor a hívó fél 5 perc múlva újabb föl-hívást intézhet a távbeszélő hivatalhoz.

4. Ha a hívott fél a nála elhelyezett távbeszélő készüléken levő csengetyű csengetését hallja, a csengetés végeztével a hallgató készülékeket visszacsengetés nélkül füleihez illeszti és a készülékbe beleszól: „Halló, ki beszél?”

Erre a hívó fél megmondja nevét, viszont a hívott is megnevezi magát, szóval minden

pos fiacskájával és forrón szeretett nejével az utcán végigsétált, a járó-kelők mindannyiszor a szemébe röhögtek . . . Egy darabig tűrte e kacérkodást, végre is egyik bizalmas barátjához fordult az agyonkinzott apa:

— Ugyan édesem nem tudnád ennek az okát adni?

— Hm . . . hm . . . furcsa dolog egy kissé, . . . igazán mondom, hogy . . . hogy nem szólhatok . . .

— No, no . . . édesem . . . ha nem tévedek . . . te főjegyző . . . akarsz lenni ugye? . . .

— Jól van no . . . hát . . . hát izé . . . hogy is mondjam csak?! . . . Az emberek nem tudják megbocsájtani, . . . hogy . . . hogy egy béna embernek süket gyermeke legyen . . .

— Hah! ördög és pokol! — kiált a tanácsos ur — most már értem gyanusítani merik a feleségemet . . .

Mi történt, mi nem történt, ne firtassuk. Annyi azonban bizonyos, hogy a falusi liba, polgári néven Kati, ki a dada szerepét játszotta a családban, egy szép napon, a szobacucussal történt egyik séta után, pogányul ellapított orral hozta haza az orráról híressé lett gyermeket.

Az öreg állatorvosné szerint, — ki mindig azt szokta állítani, hogy nálánál nincs nagyobb ellensége a pletykának — Ádám ur, négyszemközt a nevezett mütétért nagy díjjal jutalmazta Katalin leányzót, sőt bizonyos nyugdíjat is megígért neki . . .

Eddig a krónika a többit majd elmondom máskor.

Most pedig nézzük, hogy mimódon folyik tovább az ülés és az eszmeeserek sorozata.)

Sarcfy Laci (Nepomuk ur öccse; dzsentr, kinek az orra nagyzási hóbertban szenved): Az én bátyámnak merte ezt mondani . . . maga hülye akadémikus . . .

Ifj. Virgil: Kivele . . . örült Cyrano . . . csorba gorilla . . .

— Fogják be a szájukat az ilyen komédiások . . . a nagyfogu cinegék! . . .

— Pfuj! . . . nem szégyenlik magukat, . . . maguk közönséges hájfejű miniszterjelöltek . . .

— Nekem mondta ezt . . . nekem?! Jaj! . . . Jaj! . . . nem állom ki tovább . . . én miniszterjelölt?! . . . (Szóló ájultan összeesik.)

— Ki a söpredékkal! . . . ki kell dobni őket . . . Fussanak a „részeg kappanok! . . .”
Elnök: Uraim ha nem lesz csend, ha

nem tartják be a kellő komolyságot, az „orrukra mászom!” . . .

Egy kormánypárti honpapa (eredetileg a magyar nyelv és irodalom professzora a mucsai főgimnáziumban): Szégyen gyalázat . . . az elnök mer beszélni?! . . . Egy ilyen plagizátor, aki a magyar képviselőház lexikonjából kilopdossa a gyönyörűséges, a magas parlamentáris kifejezéseket, fogalmakat. Jaj . . . végem van . . . megpuk . . . kad . . . ok . . .

— Nem kár . . . egy ilyen . . . „köpviselő”-ért! . . .

— Jaj nekem . . . nekem mondja!?

(Sir a dühtől.)
(Leírhatatlan kavarodás. — Épen azért irom le. — Az elnök hiába csönget és hiába lobogtatja a zsebkendőjét.)

Egy hang: Ismét plágium! . . .

(Elnök: tolyton csönget.)

(Mindhiába . . . a harcias párt a padokra és az elnöki emelvényre rohan; ront, bont, zuz, tör, nem kimél sem embert, sem tárgyat. A gyöngébbeket lefogják és megítatják tentáival, a jegyzőt megégetik spongyával.)

(Pokoli zaj.)
Hangok: Víz az öregeknek

Legnagyobb választék!

Legújabb napernyők, női-, férfi-harisnyak, —————
————— keztyűk, ruhadiszek, és nyakkendőkben.

GOLDSTEIN J. SÁNDOR

= női- és férfi-divat üzletében =

Nyiregyháza Pazonyi-u. 4.

félreértés elkerülése végett a felek előzőleg bemutatkoznak egymásnak s azután kezdik meg közleni valóikat.

5. A beszélgetésnél közvetlen a beszélő készülékhez hajolva, általában ajánlatos a tárgyalás megszokott hangját használni, mert a hang megerősítése s főleg a kiabálás a beszéd megérthetőségét nem segíti elő, sőt egyrészt mellékzörejtté idézhet elő, másrészt a hang színezetét annyira módosíthatja, hogy a hallgató félben könnyen kétely támadhat a beszélő félnek személyazonossága iránt.

Ha a beszélő felek egymást nem értik meg, ajánlatos a beszélő kagylót gyöngén megkopogtatni, hogy az abban elhelyezett szénrészecskék helyzetüket megváltoztassák, miáltal — ha a készüléken egyéb hiba nincs — a beszéd jobban érthetővé válik.

Ajánlatos továbbá, hogy a beszélő felek egymást a beszélgetés befejeztéről „vége” szóval értesítsék.

6. A felek beszélgetésük befejezése után a hallgató készülékeket rendes helyükre függesztik s azután a távbeszélő hivatalnak rövid csengetéssel (lecsengetés) mindketten jelt adnak.

A beszélgetés tartama alatt csengetni nem szabad, mert a távbeszélő hivatal az összeköttetést megszakítja.

Ha a befejezett beszélgetés után a lecsengetés elmarad, a központi hivatal az összeköttetést nem bontja szét és az összekapcsolt felek egyike sem lesz más által meghívható.

Tévedések kikerülése végett a lecsengetés után a központi hivatal új összeköttetés létesítésére legalább egy perc múlva hívható csak föl.

Utmutatás

a peronoszpóra (*Plasmopara viticola*) ellen való védekezésre.*

Szőlőtermelésünknek ezen gomba-ellen-sége hazánkban legelőször május végétől július elejéig szokott jelentkezni; károsítását, illetőleg pusztítását júliusban, különösen augusztusban egészen szüretig folytatja. Ismertető

* A folyó évben szokatlanul nagymértékben lépett fel a peronoszpóra. Ennek okát főleg abban lehet fellelni, hogy a permetezést elhanyagolják a szőlőtulajdonosok és akik permeteztek is, az általuk előállított oldat nem volt megfelelő. A földmívelésügyi ministeriumhoz felírtunk ebben a dologban, aki 37007. sz. a. mai számunkban közzölt „Utmutatás”-t küldötte le hozzánk.

Krétát rá . . . Spongyát utána . . . (Zürzavar.) Nevezze meg a segédeit!! . . .

(Egymás arcába hajigálják keztyűiket.)

Elnök (tulharsogva a lármát): Uraim! . . . Ezek után azt hiszem, hogy mindnyájan megesküszünk még egyszer, és becsület szavunkat adjuk, hogy minden párbajkomédiának ellentfogunk állani . . .

* * *

— Hahaha . . . hihhi . . . — kacagott fel Jakab barátom — haha . . . ha . . . Tovább már nem lehettem ott, mert az elnök kijelentését meghallva, elkezdtem kacagni . . . haha . . . hihhi . . . he . . . mire hozzám repült a csengetyű és . . . — ezzel levezi kalapját és — Szent Kleofás, mit látok?! . . . A feje a legalaposabban be van verve . . . Nagynehezen elmúltak a kacagó görcsök és ismét szóhoz jutott:

— Sok édes emléket felzsebeltem már életemben, de ennél cukrosabbat még soha sem! . . .

Ebben a pillanatban megszólal egy vén csengetyű és egy rekedt hang: Tokaj, Miskolc, Szerencs, Kassa, Budapest felé beszélni . . . Vonat a 10-ik vágányon . . .

— Tokaj . . . Miskolc . . . Szerencs . . . Kassa . . . — mormogott Jakab — . . . ezzel otthagytam, mint az a bizonyos szent életű Pál ur az oláhokat . . .

jelei röviden a következők: a peronoszpóra szőlőlevél alsó lapja foltonként olyannak látszik, mintha cukorporral volna behintve vagy rajta dér képződött volna. Kezdetben e foltok aprók, szabálytalan alakúak, rendszerint a levél főbb erei mentében láthatók és csak későbbben olvadnak nagyobbakká össze. A levél felső lapján pedig az alsó lap foltjainak megfelelő helyeken először sárgás, később vereses barna, de nem kiemelkedő, végre elszáradó különböző alakú és nagyságú foltok láthatók a szerint, a mint a gomba fejlődése kisebb-nagyobb mértékben haladt előre.

E gomba könnyen megkülönböztethető a nemez-betegségtől (*eriosis*), melyet igen sokan a peronoszpórával tévesztenek össze s melyet a szőlőatka (*Phytoptus vitis*) okoz. E betegség azonban rendszerint nem veszedelmes. A nemezbetegség foltjai a levél alsó lapján bemélyedtek, rendszeren piszkosfehérek, de nem ritkán hófehérek, barnásfehérek, sárgák, sötét vereslők is, tömött nemezhez hasonló, azaz sűrűn álló szőrszálakból állanak. A levél felső lapján pedig az alsó lap foltjainak megfelelő helyeken apró dudorszerű kiemelkedések, duzzadások láthatók, melyek színe rendszeren zöld, néha sárgászöld, ritkábban, különösen a fiatal leveleken vereses.

Megkülönböztetendő a peronoszpóra a lisztharmattól (*Oidium*) is, mely a levelek felső lapján pókhálószerű, a bogyókon lisztszerű piszkosfehér bevonatot alkot.

A peronoszpóra nyári (conidiumok) és telelő sporák (oesporák) által szaporodik. A gomba főleg a nyári sporák által terjed. A nyári sporák a szőlő összes földfeletti zöld részein, de főleg a levelek alsó felületén jelennek meg s később a bogyókon is, melyek megbarnulnak, megráncosodnak, összeasznak és teljesen elszáradnak.

A nyári sporákat főleg a szél hordozza szét s hullatja el. Ha a nyári sporák a szőlő zöld részeire hullanak s itt eső- vagy harmatcseppbe kerülnek, akkor kellő melegben tovább fejlődnek s megtámadják a szőlő zöld részeit. A leveleket azonban csak a felső lapjukon támadhatják meg. A nyári sporák terjedése és támadása tart tavasztól késő ősziig.

A telelő sporák (oosporák) a gomba testével (mycelium) együtt a szőlő testében, de főleg a levelekben fejlődnek s a lehullott levél belsejében telelnek át. Nem volna tehát célszerűtlen ősz idején a lehullott leveleket, a mennyire lehetséges, összegyűjteni és el-

A vonat éleset, hosszát füttyent, majd elröbög, és én . . .

. . . Szörnyen kíváncsi lettem, hogy vajjon mi lehetett a vége a dolognak . . . A nyakamba szedtem a lábaimat és úgy robbogtam befelé a városba, a „Közuti-köcsi”-n . . . Hm . . . és milyen szerencsés voltam . . . Két hozott elébem a sors . . . Épen a pisztyukot . . . azaz, hogy mi az ördögöt is mondok . . . dehogy is volt már pisze . . . olyan fene, hatalmas orra volt, hogy még Rostand sem tudna különbet adni egy másik Bergeracnak . . . Megtudtam tőle mindent . . . Másnap reggel 10 pár állott ki a porondra, a lovagiaság szabályai szerint megverekedni . . .

. . . No de se baj . . . A jövő hónap elsején megint tart a párbajjellenes liga egy bankettel és verekedéssel egybekötött diszülést . . .

. . . Aludj békében nagyváradi sirodiban te dicsőséges, te nagy magyar király, Nagy Lajos . . . ne féltsd te a magyar nemzetet. Ép oly lovagias az, mint te voltál . . . Nem tűr az magán semmiféle szennyet sem, mert ha azt mondják neki, hogy akadémikus, vagy miniszterjelölt, úgy képes a kis orru emberekből nagy orruakat, ezekből pisztyukot, a nagyfoguakból fogatlanokat, utóbbiakból pedig gulyásoshust aprítani . . . Aludj, aludj . . . adieu! . . .

égetni, vagy más módon megsemmisíteni, mert ezáltal a gomba jövő évben való terjedését akasztjuk meg. Ugyanis a levélben áttelelt sporákból fejlődnek ki az első nyári sporák, melyek megfertőzik a fiatal szőlőleveleket, miután nemsokára a fiatal levelek alsó felületén a nyári sporák alakította s már ismertetett foltok mutatkoznak.

A peronoszpóra pusztítása közvetett vagy közvetlen.

Közvetlen első sorban, ha a leveleket támadja meg, mert a megtámadott levelek gombalepte részei rendes működésükben megvannak akadályozva s rendszerint tönkre is mennek, mivelhogy a megtámadott levél részben vagy egészen ideje előtt elszárad s a legtöbb esetben le is hullik.

Közvetlen a pusztítás akkor is, midőn a fürtöt részben vagy egészen támadja meg a gomba, mert az ilyen fürt bogyói össze-száradnak, részben lehullanak; a félig-meddig megtámadott fürtök bogyóiból szűrt bor pedig értékében többé-kevésbé csökken.

A gomba pusztítása közvetlen lehet még abban az esetben is, ha a hajtásokat támadja meg, ezáltal megakasztva fejlődésüket s így az illető vesszők meg nem érhetnek. Az ilyen vesszők felette érzékenyek a hideg iránt és télen már csekélyebb hidegben is elfagynak. Ez az oka, hogy újabb időben — a peronoszpóra általános elterjedése óta — a vesszők elfagyása is nagyon gyakori.

A gomba pusztítása közvetett, amennyiben a megtámadott tőke egész fejlődésében meg van akasztva és gyengítve úgy, hogy jövő évi tenyészése is szenved. Különösen pedig a tökéletesen ki nem fejlődött és a téli hideg által még megkímélt vesszők szenvednek nagy mértékben úgy, hogy vagy ki sem hajtának, vagy ha kihajtottak, a hajtások rövid idő múlva elvesznek vagy igen rövidek maradnak.

Minthogy a gomba a leirt módon való támadása által jelentékeny pusztításokat okoz, — miről a szabolcsi szőlősgazdák is elegendőképpen meggyőződhetek, okvetlenül gondoskodniok kell a gomba kártételének csökkentéséről, illetőleg megakadályozásáról. Erre pedig már van hosszú időn át eredményesen kipróbált eljárásunk, melynek pontos, gondos és idejekorán való alkalmazásával szőlőinket a gomba kártételétől megmenthetjük. Ez az eljárás a szőlőnek rézvegyületekkel való okszerű permetezéséből áll. Ugyanis a gomba-sporák főleg a szél által jutnak a szőlő zöld részeire, kivált a levél felső felületére. Ott kedvező körülmények közt, tehát kellő nedvesség és melegben csirázhatnak s az illető részeket megtámadják, ha azonban a csirázáskor a feloldott rézvegyülettel érintkeznek, tönkre mennek s a szőlő zöld részei mentve maradnak. Ezért szükséges a szőlő összes zöld részeit, különösen a levelek felső lapját olyképp permetezni, hogy a rézvegyület kis, apró foltok, pontok alakjában az egész levél felületét ellepje, úgy hogy a levélre hulló harmatcsepp okvetlenül ilyen rézvegyületet tartalmazó folthoz érjen. Ezért fontos a jó s pontos permetezés. A rézvegyületek, a mennyiben a permetezéskor a szőlőbogyó felületéhez tapadnak, a szőlőt vagy a belőle szűrt bort az élvezére nem teszik veszélyessé; ajánlatos azonban a nagyon permetezett szőlőbogyókat, megevés előtt lemosni, mert a bogyóra tapadt rézvegyülettől egyrészt az ize szenved, másrészt a nagyon permetezett bogyó nagy mennyiségben élvezve esetleg emésztési zavarokat okoz.

A permetezésre használt rézvegyületek és keverékek közül eddigelé a hazai és külföldi tapasztalatok szerint legjobb és használatra legalkalmasabb a rézgálicz (kékgálicz), melyet mészoldattal (mésztejjel) keverve, bordeauxi keveréknek, vagy azon helyeken, holt tiszta mész nem áll rendelkezésre, szódaoldattal keverve, burgundi keveréknek neveznek.

KOVÁCSI JENŐ

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2. szám.

Minden cikkből nagy választék a legfinomabb kivitelig.

Eszakmában a legintányosabb bevásárlási hely.

1. A *bordeaux-i* (olv. *bordói*) keverék alkotó részei a rézgálicz, mész és víz, melyeket többféle arányban kevernek. A legalkalmasabb keverékek a rézgáliczból 1, 1½, 2 százalékot tartalmaznak; ennél nagyobb százalékot is használtak, de ennek semmivel sincs nagyobb hatása s így csak anyagpocséklás.

A leghelyesebb keverékek a következők:

- a) az egyszázalékos keverék:
100 liter vízre
1 kilogramm rézgálicz és
1 kilogramm égetett mész;
- b) a kétszázalékos keverék:
100 liter vízre
2 kilogramm rézgálicz és
2 kilogramm égetett mész.

E keverékek készítmódja a következő:

Az idegen alkatrészeket mentes rézgáliczt megtörjük, azután kisebb mennyiségű langyos vízben — 1 kilogramm rézgálicra körülbelül 3 liter vizet számítva — oldjuk fel. Egy másik edényben pedig az égetett meszet oldjuk meg egyszer annyi vízben. A mészoldatot (oltott meszet, mésztejet) célszerű finom szitán átszűrni, nehogy olyan anyag is maradjon benne, melytől a permetező készülék bedugul. Ezután a három, illetőleg hat liternyi rézgálicoldatot a kellő arány szerint, tehát az a) keverék készítésekor a hat liter rézgálicoldatot 97, a b) keverék készítésekor a hat liter rézgálicoldatot 94 liter vízbe öntjük. S ha a mészoldat lehült, akkor folytonos keverés közt, lassan hozzá keverjük a rézgálicoldathoz (és nem megfordítva). Még egyszerűbb a keverék készítése ha 100 liter vízbe az 1, illetőleg 2 kilogramm rézgálicot vászonzacskóba kötve süllyesztjük 4—5 órára s azután az így készült rézgálicoldathoz folytonos keverés közben a külön megoltott meszet (mésztejet) hozzáöntjük.

Minthogy a mész és a rézgálic tisztasága és jósága nem egyforma, szükséges a kész keveréket is ellenőrizni. E célból az elkészült keverék szilárd részének leülepedése után a folyadék felső részéből a próbához egy pohárral kimerítünk; ha a pohárba merített folyadék nem tiszta kékszinű, akkor a keverék jól van elkészítve, s a permetezéshez használható, ha azonban kékszinű, úgy a keverékhez még hideg oltott meszet (körülbelül ¼ (negyed) kilogramm égetett mészből készültet kell önteni.

A keverékben lévő mész elegendő mennyiségéről könnyen lehet bizonyosságot szerezni. Ugyanis néhány krajcárért minden gyógyszerárban kapni néhány keskeny szelet *veres lakmusz* papirost. A veres lakmusz papiros szeletet mártsuk be a kész bordeaux-i keverékbe s ha a papiros megkékül, akkor a keverék jó, ha *veres* marad, akkor még mészoldatot kell a keverékhez önteni mindaddig, míg a veres lakmusz papiros a bordeaux-i keverékbe való bemártás után *gyengén megkékül*. A bordeaux-i keverék agyanis, ha elegendő mésztejt nincs benne, maró (savas) hatású s a szőlő levétét, különösen a zsenge leveleket könnyen megmarja; a mészoldat a keveréknek maró hatását semmisíti meg. A veres lakmusz papirossal tehát a maró hatásról győződünk meg: különösen fontos ez a még gyenge szőlő, tehát az első ízben való (májusi) permetezéskor, mert a maró folyadék a gyenge leveleket igen könnyen megperzselheti.

HIREK.

Képviselési közgyűlés.

Tegnap délután kis érdeklődés mellett képviselési közgyűlés volt. Kevesen voltak jelen, mivel a mezei munka sokakat visszatartott.

Egyetlen fontos tárgya volt a gyűlésnek: a jéggyári pótépitkezés. A meglévő kutak a szükséges víznek csak ¼-edét képesek adni s így újabbnak a készítése vállt szükségessé. A kutakat régen furták, azok a jéggyár elkészülte előtt befejezést nyertek, és még sem lettek kipróbálva a vízmennyiség tekintetében.

A jéggyár áll, személyzete fizetését huz, az építési tőke után fizetni kell a kamatot az eddigi időre is. Az elmondottak a város pénztárát érdeklik, melyekért a tisztviselők felelősök, sulyosabban érintheti azoknál azonban a hatóságot a lakosság türelmetlensége,

és a jéggyár iránt fokozódó bizalmatlansága.

Több felszólalás volt a gyűlésen hallható, amelyek simábban és erősebben kifejezve, mind azt hangoztatták, hogy a gyárnak régen meg kellett volna nyílani. S hogy ez meg nem történhetett annak az oka, hogy nincs víz. Hát kérem szeretettel az előadó tisztviselőnek és a város mérnökének hetekkel hamarabb tudomásuk lehetett volna arról, ha utánna néznek és értenek hozzá. Kétségtelen, hogy vagy nem próbálták ki a kutakat víz szolgáltatás tekintetében, vagy ha kipróbálták, nem bírtak elég szakértelemmel, a mennyiség megítéléséhez. Mindenképpen baj van, mert ne feledjük, hogy Nyíregyházán úgy a köz mint a nyilvános építkezéseket ellen kell őrizni és ott is sok károsodást lehet okozni.

De nem fűzöm tovább gondolataimat, nem terjeszkedem ki arra sem, hogy a gépeket abban a helyiségben állították fel, amely sós vízből eredő párákkal van tele, mely körülmény a gépekre hátrányt képez, hanem e helyett a polgármesterhez fordulok és kérem vessen véget a huza-vonának, hallgasson meg valódi szakértőket és helyeztesse mielőbb üzembe a jéggyárat.

Képviselési tag.

Intéző bizottsági ülés. A megyegyűlés által kiküldött intéző bizottság f. hó 25-én ülést tartott a vármegyeháza kistermében, amelyen jelen voltak: Desseffy Aurél gróf, Bory Béla, Szikszay Pál, Fejér Imre, Péchy Gyula, Olchváry Pál, Okolicsányi Dezső, Angyalossy Pál, Gencsy Albert, Desseffy Dénes gróf, Desseffy Béla gróf, Pongrácz Jenő gróf, Vay Ádám gróf, Vay Tibor gróf, id. Okolicsányi Lajos, Kállay Leopold, Szunyogh Bertalan, Várady István, Uray Miklós, Okolicsányi Lajos ifj., Görömbey Péter, Farkas Balázs, Blau Pál, Korniss Ferenc, Bleuer Lajos, Szabó Miklós, Tóth M. György, Oláh József, P. Szabó Balázs és Mezössy Béla bizottsági tagok.

Bory Béla megnyitván a gyűlést, felkéri a kiküldött bizottsági tagokat, hogy a bizottsági tagok saját kebelükből elnököt választani sziveskedjenek. Maga részéről a bizottság elnökéül ajánlja Desseffy Aurél grótot. Az intéző bizottság egyhangú határozással a bizottság társelnökeiül Desseffy Aurél grótot és Bory Bélát választották meg. A bizottság jegyzőjeül Mikecz Dezsőt megválasztották, azon ügyekre vonatkozólag azonban amelyeknek előadása akár személyi, akár hivatali állásánál fogva a főjegyzőre nézve törvényes akadályokkal járhatna, ezen ügyeknél a jegyzői teendők vitelére a bizottság mint előadót Mezössy Bélát kérte fel. Tárgyalás alá vétetett a kiküldött bizottság munkarendje, hatásköre és illetékességi kérdése.

Kimondotta a bizottság, hogy tanácskozása bizalmas, de az ülés jegyzőkönyvét minden alkalommal nyilvánosságra hozzák és hogy határozatait végleges elfogadás végett a közgyűlés elé terjesztik. Bory Béla elnök előterjesztette Fejérváry báró intő szövegét. A bizottság kimondotta, hogy Szabolcs megye közönsége a maga álláspontját már kifejtette s ezért kétségtelennek tartja, hogy törvényes alap nélkül való rendelet cáfolgatásába bocsátkozzék, az intő szöveget irattárba helyezi. Érdekes vita támadt arról a kérdéstről, hogy mi történjék a szolgálatba behívott tartalékosok behívóival és a hadseregbe önként belépni kívánók belépő bizonyítványival. Desseffy Aurél gróf, id. Korniss Ferenc, Szunyogh Bertalan és Mezössy Béla hozzájárulása után a bizottság elhatározta, hogy számbavehető támpontok látszanak fönnforogni arra nézve, hogy a kormány a tartalékosokat egészen szokatlan időben és szokatlan nagy számban nem azért hivatja be, hogy velők a törvényben előirt gyakorlatokat kívánna leszolgáztatni, hanem azért, hogy az ily módon behívott legénységet rendes sorhadi szolgálatra bizonytalan ideig visszatartsa s így a nemzet újoncmegtagadási jogát kijátszhassa, ez alapon utasítja az intéző bizottság az alispánt, hogy amennyiben a tartalékosoknak fegyvergyakorlatra szóló behívói érkeznének hivatalához, éljen fölirati jogával és intézzen kérdést a honvédelmi miniszterhez, hogy a tartalékosok a fegyvergyakorlat lejártával föltétlenül szabadságot-

tatnak-e? vagy nem? Amennyiben a miniszter nem válaszolna, vagy felelete kitérő lenne, ez esetre utasítja a bizottság az alispánt arra, hogy minden egyes behívónak a kézbesítését tartsa függőben és az intéző bizottsági ülés megtartása végett az elnököt keresse meg. A kiegészítés és hadsereg békelétszámának biztosítását célzó póttartalékosok behívói mint törvényellenesek nem kézbesíthetők és a bizottság az alispánt utasítja, hogy a behívónak kézbesítését utasítsa vissza. Utasítja továbbá a bizottság a törvényhatóság illetékes tisztviselőit, hogy az önként belépni kívánók részére a szükséges bizonylatokat ki ne állítsák. Tanácskoztak azután arról, hogy miképpen gondoskodjanak a tisztviselőkről abban az esetben, ha a kormány a tisztviselőket felfüggesztené. A bizottság elhatározta, hogy a tisztviselők fizetését az összes bizottsági tagok jóállása mellett valamely hitelintézetből fogják kölcsönképpen fölvenni. Végül elhatározta a bizottság, hogy a vármegye összes polgárait figyelmeztetni fogják, hogy az alkotmányellenes kormányt akár pénzbeli, akár véradó szolgálataival támogatni hazafiatlan dolog.

Halálozás. Sátoraljaújhegyről értesítenek bennünket, hogy ott Friedlieber Albert hitk. elnök 87 éves korában elhalt. A temetés e hó 27-én ment végbe óriási részvét mellett. Széleskörű rokonság gyászolja megyénkben az elhunytat, aki Baruch Arnold helybeli bankárnak apósa volt.

Telefonálók figyelmébe. — Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra, hogy lapunk rámutatott a megyebeli telefonközpontok késedelmes jelentkezésére, és a kapcsolásnál tapasztalható nehézségekre. — A nagyváradi posta és távirada igazgatóság figyelmét is felhívtuk az említett körülményre és kimutattuk, hogy főleg onnan származik az, hogy nálunk olyan kapcsolási eljárás honosodott meg, amely nem felel meg a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 32088/1901. szám alatt kiadott utasításnak és hogy a helyi szokás a kapcsoló hivatal teendőinek a számát nagy mértékben emelte. A helybeli főnöki iroda 2014/1905. szám alatt arról értesít bennünket, hogy a folyó év augusztus havának első napjától életbe lépteti a szabályszerű kapcsolást, melyre vonatkozó tudnivalókat lapuk más helyen hoztuk és felhívjuk olvasóink figyelmét rá. Jelzett időtől kezdve a *felhívó a csengetés után ne várja a központ vissza csengetését, hanem a hallgatót tegye a füléhez, mivel a központ csakis szóval jelentkezik. Ha hívott valaki nem szabad a hívó csengetést viszonzni, hanem a hallgatókat fülhöz kell tenni és szóbelileg mondani be a jelentkezést a beszélő tölcserébe.* Egyebekben utalunk a pósthivatal által küldött utmutatóban foglaltakra. Tudomására hozhatjuk az előfizetőknek azt is, hogy Surányi posta és táviradai felügyelő, a helybeli hivatal főnöke, állandó figyelemmel kíséri, nem csak az itteni központ, hanem a megyében levő összes kapcsoló hivatalok működését is. Esetleges panaszok hozzá jelentendők be, még pedig legcélszerűbben telefonon. Szükségesnek tartjuk azonban hangoztatni, hogy az előfizetők is legyenek méltányosak a személyzettel szemben és vegyék tekintetbe, hogy a központoknál a munka nem egyenletes, hanem csaknem minden órában váltakozik az elfoglaltság nagysága. Ha van ok, jelensék be a kezelőket, azonban nem minden csekélységért. Vannak olyan szeszélyes emberek, akik pillanatokig sem akarnak várni.

Színház Mándokon. Tíz napos időszakra Mándokon is megállott egy — így nyáron összeverődni szokott — színtársulat és a vidék támogatásával elég látogatott előadást rendez. A tűzoltói szertár a központi tanya, pedig a szertárból oltani és nem gyújtani indulnak, bár Egri Irénke azt mondja, hogy nincs kit . . . ? Direktorkuk Rabóci Viktor. Nők között Irénkén kívül jó még Egri Berta, a férfiak között Szecska Árpád és Teleki László vezetnek. Ha csak elmondják a darabot, az is kulturális eredmény.

Táncmulatság. A nyíregyházi Egyesült Ifjak, augusztus hó 5-én este, Jurás Lajos kerthelyiségében zártkörű táncmulatságot rendeznek, szépségversennyel és képviselő választással. Érdekes, hogy a képviselő választáson a hölgyek is szavazati joggal fognak

birni, és így választhatók is. Mint értesülünk, egy hölgy-jelölt érdekében már a részt venni szándékozók között nagy korteskedés folyik, az ex lex-re hivatkozva minden meg nem engedett eszközzel, a vesztegetéstől sem riadva vissza. Mint igen szép ujitást felemlítjük, hogy a rendezőség — melynek élén Nagy Kálmán áll — belépő-díj nélkül rendezi ez igazán sikerültnek ígérkező estélyt. A közönség között nagy érdeklődés mutatkozik a multság iránt.

Tüz. Déry P. Pál orosi határban levő tanyáján tegnap tűz volt. — Ezer kereszt életnemű hamvadt el. A nyiregyházi tűzoltóság is kivonult.

Vasuti szerencsétlenség. Ma egy hete Csengery Gyula helybeli nagybirtokos, Broschek Józseffel a Hazai Biztosító Társaság titkárával automobillon jött a városba a debreceni uton. A vásárosnaményi vasut keresztezésénél elütötte a gépkocsit a vonat. Csengery súlyosan sérült meg a fején s ezenkívül a ballábáról lemetszette az ujjakat a mozdonny. Broschek csak kisebb sérülést szenvedett. Csengeryt a vonaton hozták be az állomásra, honnan nagy vigyázat mellett szállították át a kórházba. Állapota sokáig válságos volt, de a gondos ápolás és a rendkívül erős szervezete megmentette az életnek. Jelzett helyen a fáktól nem lehet kellő távolságról áttekinteni a vonalat, sorompó pedig nincs, mely körülmények több balesetnek voltak már az okai. A hatóság ismételen felirt a miniszterhez a sorompó felállítására iránt.

Öngyilkossági kísérlet. Czézár Anna Hajduböszörményből öngyilkossági szándékkal jött Nyiregyházára. Azt hitte, hogy itt névtelenül pusztíthatja el magát. Marólugot ivott és beszállították a kórházba. Nevét vonatkozott megmondani, melyet ugyan kinyomoztak, de tettének okát ma sem tudják.

Uj táviró hivatal. Dombrádon a kereskedelemügyi miniszter új táviró hivatalt állíttatott fel, mely jövő hó 1-én kezd meg működését.

Baleset az új vonaton. A Csap—Vásárosnamény—Nagykároly között épülő és már legközelebb megnyíló vonatnak Tornospálca—Mándok közötti részén csaknem végzetessé válló baleset történt. A kavicsot és homokot szállító vonatról Szabó László munkavállalkozó, azon csalfa látszat után indulva, hogy a váltó rosszul van beállítva, leugrott a robogó vonatról, miközben a lábát törte. S ugyancsak 24-én Hlericky Lajos munkást a vonat elütötte. Sérülése nem életveszélyes. Ittas állapotából ébresztette fel az ütés. Az első segítséget dr. Sziklássy Béla járásorvos nyújtotta. Mindkettőt a kórházba szállították. Gondatlanság senkit sem terhel, de előreláthatólag sok szerencsétlenségnek okozója lesz e vonat, mely sorompót az utkeresztződéseknél sehol sem alkalmaz.

A vonat kerekei alatt. Szentmargita pusztáról írják hogy, vasárnap bucsu volt a pusztán, a melyen nagy sokaság mulatozott. Ebéd után a tanyaiak hazafelé indultak s utközben a leányokat fölvette az éppen arra haladó urasági kocsi. A vasuti átjárón szerencsétlenség érte a kocsit, a melyen hét leány ült. Egy vonat robogott arra s a kocsit elgázolta. A leányok közül Varga Erzsébet rögtön meghalt, a többi életveszélyesen megsebesült. A vasuti átjárón nincs sorompó s így történhetett meg a szerencsétlenség.

Árlejtés. Az alispáni hivatalhoz Nyiregyházán augusztus 3-án d. e. féltíz órájáig ajánlatok nyújthatók be a vármegyei székház tatarozására. Előirányzat 8007 K. 95 f.

Az alispán figyelme. A földmivelésügyi miniszter egy gyárat akar felállítani, amely a káposztát kereskedelmi cikké dolgozná fel. Tapasztalható az ugyanis minden évben, hogy ősszel olcsón összevásárolják a kereskedők a káposztát, melyet nagyobbára külföldi gyárban besavanyítanak és így kerül kereskedésbe. A messzire való szállítás sok költségbe kerül, melyet a termelő illetményéből vonnak le s ezenkívül mesterségesen is csökkentik az árat. Valóságos áldás lesz a káposztasavanyító azon vidéknek amelyen felállítják. Szabolcsvármegye országszerte híres káposzta termeléséről. Felhívjuk tevékeny alispánunk figyelmét a kormány tervezetére

és ajánljuk azt, hogy kövessen el minden lehető a gyárnak a vármegye területén való felállítására iránt. Az áldozatok hozásától sem szabad elzárkózni, mivel csak úgy lehet elérni a sikert. Békéscsabáról írják, hogy a földmivelésügyi miniszter tárgyalást folytat, hogy Békéscsabán káposztasavanyító gyárat alapítson, s ezzel Békésmegye területén a zöldségfélék nagyban való természetét megkonosítsa. A megyei gazdasági egyesület és az orosházi kertgazdasági intézet, amelyek-től a miniszter véleményt kért, úgy nyilatkoztak, hogy Békéscsabának és környékének talaja igen alkalmas a káposztafélék nagyban való termelésére. A városban is minden kedvező feltétel megvan a gyár alapítására.

A telefon nyári használata. A távbeszélő használata tekintetében eddig az a rendelkezés állott fenn, hogy az előfizetőknek a nyári időre 6 havi időleges bekapcsolások engedélyeztetek fél évi díjért. Ez azonban csak a május hó 1-től október hó 31-éig terjedhető 6 hónapra volt engedélyezve. Mivel azonban számos előfizető korábban költözökö-dik nyaralójába, avagy később tér vissza mint május és október, sőt vannak olyanok is, kik egy későbbi, vagy korábbi hónappal kezdődő félétvet töltenek nyaralójukban. A kereskedelmi és iparkamara azon kérelmet terjesztette a kereskedelmi miniszter elé, hogy a telefonhasználati feltételek merevségét módosítsa úgy, hogy az előfizető határozhassa meg, mely hónaptól kezdődő félévre kívánja az időleges bekapcsolást igénybe venni s ne csak 6, hanem esetleg 7, 8, 9 hónapra is kapcsolathassa aránylagos díjért. A miniszter a debreceni kereskedelmi és iparkamara kérelmének helyt adott s a szabályzatot ily értelembe módosította.

Felrobbant szesztartány. Nyirbátorban a Bóni telepen ma egy hete egy tartány felrobbant. Hárman meghaltak és sokan súlyosan megsebesültek.

Árlejtés. Ibrány község előjárósága árlejtést tart jegyzői lakás építésére f. hó 30-án. Előirányzat 8300 kor.

Az élelmiszerek festése. A belügyminiszter rendeletben szabályozta az élelmiszerek festését. Kimondja, hogy az élelmiszerek festésére antimont, arzént, bóriumot, kénesöt, ólmot, rezet, vagy cinket tartalmazó festéket használni nem szabad. Különösen szigorúan tiltja a rendelet a gyermekeknek szánt cikkeknek káros festékekkel való festését. A rendelet szerint, aki káros festékekkel festi az élelmiszert, kihágást követ el s tíz napi elzárással és 200 korona pénzbírsággal büntetetik.

Vadászati jog bérbeadása. Nyiregyháza város határában levő I. Jog és prémföldek, örökös földek. II. Erdőterület. III. Császárszállás és Dietl féle birtok területén, az önálló vadászterületet képező területeken kívül a vadászati jog az 1906. évi április hó 30-tól az 1912 év április hó 30-ig terjedő hat évre nyilvános szóbeli árverésen és pedig az I., II. és III. alattiakra elkülönítve haszonbérbe fog adatni. Az árverés határidejéül az 1905. évi augusztus hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája a városháza tanácstermében kitűzetik. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi gazdasági tanácsi hivatalban megtekinthetők.

Vasuti bérletjegyek. A M. Á. V. igazgatósága célszerű ujitásokat tervez. Ezután az egyes üzletvezetőségek területére szóló jegyeket, 1, 3 és 6 hónapi időre is adnak ki. Meg lesz engedve az is, hogy a kedvezményes jegyet tetszés szerinti, azonban az igazolvány váltásnál bejelentett személyek bármelyike használhassa.

Az alsófoku iparhatóságokhoz leiratot intézett a miniszter és elrendelte, hogy nagyobb fontosságú ügyekben a kerületi kereskedelmi és iparkamarák véleményét kérjék ki.

Az ugarolásról. A kassai gazdasági tanintézet lapunk utján a következő jó tanácsokat adja az ugarolást foganatosítóknak. Az ugarolás célja nem más, mint a talajt egy évig pihentetni, hogy ezen idő alatt a talajban az elmállási processzusok a lehető legteljesebben mehessenek végbe s így a talaj felvehető tápanyagtartalma is fokozódjék. Természetesen ezen hatás csak azon esetben fog mutatkozni, ha az ugarolás tartama alatt a talaj megfelelő mivvelésben részesül, mert

az elmállási tényezők csak ezen esetben képesek kedvező vegyi és fizikai változásokat előidézni. Ezért tehát ugart tartani részint azon célból, hogy ez által az igás erőn takarékoskodjunk. céltalan eljárás, mert az ugarolás tulajdonképeni, a talajerőt fokozó hatása kellő mértékben csak azon esetben fog mutatkozni, ha az kellő és rendszeres talajmivvelésben részesül. Másik előnye az ugarolásnak az, hogy általa a talaj fizikai tulajdonságai lényegesen javulnak, mivel növényzet a talajon nincsen s az többszöri szántásnak van alávetve s különösen mert őszi mély szántásban részesítjük azt. Az őszi mély szántással a talaj felülete nagyobb területen lesz kitéve a tél jelentékeny porlasztó hatásának. Harmadik célja az ugarolásnak az, hogy a talajt az előző években felhalmozódott gyomoktól megtisztítsa, a mi azonban megint csak azon esetben érhető el, ha az rendszeres talajmivvelésben részesítjük, mert máskülönben nemcsak hogy ezen célt el nem érhetjük általa, de hátrázottan állítható az, hogy a talajt még sokkal nagyobb mérvben elgyomosítjuk, mivel a különböző gyomok magba mennek, magvaikat elhullatják s a következő évben azt fogjuk tapasztalni, hogy azon sokkal több a gyom, mint az ugarolás előtt. Nézzük már most, hogy és mily módon érhető el mind ezen előny ugartartás nélkül. A talaj kedvező fizikai tulajdonságainak fokozása, mint láttuk, nem annyira az ugartartásban, mint a többszörös talajmivvelésben leli magyarázatát, a mit ugartartás nélkül is ép úgy elérhetünk. A talaj táperejének fokozása pedig műtrágyák használatával is elérhető istállótrágya hiányában. A gyom irtása az legfeljebb, ami némely esetben szükségessé teszi az ugarolást, de érte nézve is vannak más eszközeink, mint pl. a tarlóhántás, gyomirtó növények vetése stb. Így tehát az ugarolás a legtöbb esetben mellőzendő, mert jelentékeny kárral jár, mivel sokszor igen nagy földterületek vonatnak ki általa a termelés köréből. Rendszeres ugarolásnál pedig a költségek mind ugyanazok, mint termelés esetén.

Debreceni nagyvásárra utazóknak legmelegebben ajánljuk, az országos jó hírű Lőkövits Arthur óras és ékszerész céget, hol a legmegbízhatóbban lehet szép és divatos ékszereket és órákat vásárolni. Gyönyörű kirakatai megtekintésre érdemesek,

Uri családnál lakást és teljes ellátást keres intelligens fiatalember. Levelek „Andor” jelige alatt mielőbb Nyiregyházára post-restante kéretnek.

Vizmentes ponyvák és termény-zsákok a legolcsóbb árban Friedmann Sándor utóda Fülöp Dezsőnél.

Kereskedők, Szabolcsmegye bármely községében, kik naptár elárusítással foglalkozni szoktak, vagy foglalkozni akarnak, saját érdekében is figyelmeztetnek, hogy az 1906. évre ne hozassanak Budapestről, vagy máshonnan naptárakat, mert ezeket úgy sem fogják tudni eladni, mivel a „Szabolcsmegyei Naptár”, „Nyiregyházi Naptár”, „Kisvárdai és Vidéke Naptár”, „Nagykálló és Vidéke Naptár”, „Nyirbátor és Vidéke Naptár” és „Tiszalök és Vidéke” című naptárak, melyek Szabolcsmegye címtárát is közölni fogják, kiszorítják az ide hozott idegen naptárakat. Minden kereskedő jó keresethez juthat, ki ezen naptárak elárusításával foglalkozni óhajt, ha ezen szándékát egy levelezőlapon, vagy személyesen tudatja alantirt naptár-kiadóval tulajdonosával. Czim: **Klafter Ignác** könyvnyomdája Nyiregyháza, Pazonyi-u.

Mentő szekrény, min. rendelet szerint annak egyes részei külön is kapható legolcsóbban. Sérvkötők 1 forinttól feljebb. Irrigator teljesen felszerelve 1 forint 10 krajcártól feljebb. Valódi párisi gummi cikkek és betegápolási kellékek eredeti gyári árban kaphatók **Blumberg József**, keztyű és sérvkötőgyárban Nyiregyházán, kath. parochia épület. Ugyanott egy üzleti tanuló felvétetik.

CSARNOK.

Az amerikai áruházak ismeretése.

(Folytatás és vége.)

... A Megváltó azt mondta ugyan, hogy „szeresd felebarátodat mint tenmagadat”. Az emberek hosszú időken úgy látták, hogy a kereskedelemben ez lehetetlen, hogy az „üzlet örökös háború”. De a mai üzletvilágban kezdik belátni, hogy az emberiségnek ama legnagyobb elve kereskedelmileg is helyes, mert a kereskedelem elve ma így hangzik: „Szeresd a felebarátodat, mint tenmagadat, mert ez kifizeti magát, mert ez jó üzlet.”

Ezzel az elvvel számolnunk kell, mert a kereskedők elismerik. Lassan fejlődött. Kezdetben, mikor kevés volt a versenytárs, a kereskedők Harum Dávid tételét követték, a vevőből minél több hasznot igyekeztek kicsikarni.

Mikor növekedett a versenytársak száma, a kereskedőnek módot kellett keresnie arra, hogy a vevőt magához csábitsa: de ezt nem úgy kereste, hogy a vevőnek nagyobb előnyt biztosított volna, hanem hízélgéssel próbálta a vevőt megnyerni. Csúszott-mászott a vevő előtt és ezzel a társadalmi létra legalsó fokára helyezkedett. A viszony a kereskedő és vevő közt nem igen változott, de a becsületesség elvének szélesebb értelmezést adtak; nemcsak abban látják a becsületességet, ha valaki teljesen megfizeti a tartozásait, hanem abban is, hogy jó árut adnak és hiven írják le. A kereskedő látta, hogy a közönség szívesen vásárolt, ahol becsületes árut kap. Ezt az elvet ma már minden jobb kereskedő vallja; úgy vallják, hogy a vevő érdeke előbbre való a kereskedő érdekénél, mert ez az eljárás kifizeti magát. A kis kereskedők ezt nehezen értik meg, de mihelyt megértik, megszünnének kicsinyek lenni.

Marshall Field and Company üzleti politikája a következőkben van összefoglalva:

„Helyes dolgot kellő időben helyes uton végezzünk, bizonyos dolgokat jobban végezzünk, mint ahogy eddig valaha végezték; küszöböljük ki a tévedéseket; ismerjük a kérdés mindkét oldalát; udvariasak legyünk; példa gyanánt tündököljünk; dolgozzunk, mert szeretjük a munkát; találjuk ki előre az igényeket; ne ismerjük akadályt; legyünk mindig a helyzet urai; inkább észszerűen, mint szabályszerűen cselekedjünk; csak azzal legyünk megelégedve, ami tökéletes.”

Mindezek igen szép mondások, és egy ügyes íróval könnyen lehet azokat egy reklámfüzetben megírni. Nehéz megtartani. De azután a kezembeadták a cég alkalmazottai részére kibocsátott házszabályokat.

Egy csinos kis füzet ez, mely mintegy 100 lapra terjed és mely utasításokat ad az áruház személyzetének. Ebből a füzetből idézem a következő pontokat:

Kezdőknek: Minden körülmények közt, minden tekintetben szigorúan követeljük a legnagyobb udvariasságot, akár az árusításnál, akár a számla kiállításánál, akár az áruk kicserélésénél, akár pusztán szemlélésnél. Aki a modorában vagy a beszédében hanyag, azt nyomban rendre fogják utasítani, ismétlés esetén elbocsátani.

Eleget kell tenni a látogatók óhajának; akár vásárolnak, akár nem; akár készpénzben fizetnek, akár hitelbe; akár ismerősök, akár idegenek, akár gazdagon, akár egyszerűen vannak öltözve, mindenkivel teljesen egyformán kell bánni.

Az áruház 8 órakor nyílik meg; este 5 óra 30 perckor zárnak. Az ebédre 60 perc van és az osztályfőnökök váltakozva bocsátják el a személyzetet. Érkezéskor és távozáskor minden alkalmazott beiratkozik az órákönyvbe.

Január, február, március hónapokban szabadságot kaphatnak az alkalmazottak, mert akkor kevesebben is győzik a munkát. Az osztályfőnökök a lehető legnagyobb mérvben adják meg a kért szabadságot.

A cég a hirdetéseiben sohase hirdessen olyan árut, ami nincs meg az áruházban. Megbocsáthatlan megtevésztése a közönségnek, ha olcsóbb árut díszes kivitelű rajzokban jobbnak igyekezünk feltüntetni. A hirdetések szövege legyen méltóságteljes, szerény, rövid, de kifejező.

Az áruház személyzete úgy legyen beosztva, hogy az eladók alaposan ismerjék rayonjuk áruit.

Ha egy látogató panaszkodik hanyag kiszolgálás miatt, az osztályfőnök rögtön megvizsgálja az ügyet és elégtételt szolgáltat a vevőnek; ne engedje meg, hogy bármely látogató a tapasztalt bánásmód miatt elégedetlenül távozzék az épületből. Erről a „floorman” (szakasz-felügyelő) gondoskodik.

Ha egy vevőt utba kell igazítani, nem szabad ezt ujmutatással tenni, hanem a vevőt el kell kísélni a keresett árucsoporthoz; forró napokon a floorman a vevőt kintálja meg legyezővel.

Idegeneket, akik kíváncsiságból szemlélnek meg az épületet, különös udvariassággal kell körülvezetni.

Ha valaki hibát követ el, lehetőleg csak akkor kell őt megróni, amikor a vevő távozott; éles kifejezést egyáltalán nem szabad a vevő jelenlétében használni, mert ez megalázza az alkalmazottat és nem emeli a cég jó hírét.

A felügyelők az alkalmazottakat mindig a nevükön szólítsák az „úr” vagy „kisasszony” hozzátétellel. Ez jobban felel meg a ház méltóságának, és megismerteti a vevőkkel az eladók neveit.

Az alkalmazottaknak szigorúan meg van tiltva egymástól pénzt kölcsön kérni. Az alkalmazottak óvakodjanak a pénzügyőröktől, akik 5—6 százaléknál magasabb kamatot szednek. Ha valaki kölcsönre szorult, forduljon Selfridge urhoz . . .

Az alkalmazottak még kíváncsiságból se menjenek játékszekrénybe, Aki játékszekrénybe jár vagy lóversenyirodáknak fogadni szokott, azonnal elbocsátatik.

Aki tizenkét hónap óta van a cégnél, annak évenként két heti szabadságra van joga; 6 havi szolgálat egy heti szabadságra ad igényt.

Ha valaki az igazgató után tudakozódik, arról azt hiszik, hogy állást akar kapni és nem bánnak vele udvariasan. Ez hiba.

Az alkalmazottak a vevők jelenlétében egymásközt ne bizalmaskodjanak; mindig „ur”-nak „kisasszony”-nak szólítsák egymást.

Az árusító a vevőt, még ha jó ismerőse is, ne szólítsa pl. „édesem”-nek.

Ismerősökkel, jó barátokkal való csevegés tilos.

A vevők utbaigazításánál szigorúan kell ügyelni arra, hogy a vevőt ne utasítsák olyan helyre, ahol a keresett árut nem kapja.

A vevők kérdésére türelmesen kell felelni; de a feleletben kerülni kell minden fölösleges szót. A vevő érezze, hogy az eladó személyzet csak az üzletre gondol. A mérés gondosan kell végezni; nem szabad károsítani sem a vevőt, sem a céget.

Házhoz küldendő áruknál gondosan kell leírni a vevő nevét és címét; az osztályfőnökök intézzék a szétküldést úgy, hogy minél kevesebb idővesztéssel, minél gyorsabban lehessen az árukat kézbesíteni.

Igen sok idegen fordul meg az áruházban és a benyomás, melyet az alkalmazottakkal való első szótárgatás hagy, megmarad a lelkükben. Ha az alkalmazottak udvariasak, jó benyomást visznek magukkal; ha kurta, helytelen válaszokat kapnak, akkor rossz benyomással távoznak; aki hozzánk jön lássa, hogy korrekt üzletemberek vagyunk. Az alkalmazott legyen tájékozva arról, hogy a cég miket hirdetett (nehogy egy hirdetést tájékoztatásból meghazudtoljon), ismerje az áruház attrakcióit és nevezetesebb árucsoportjait, hívja föl ezekre a látogatók b. figyelmét.

A legszerényebb alkalmazott se higgye soha, hogy ő nem számít, hogy vele senki se törődik; mindegyik alkalmazott érezze, hogy ő egy integráló része ennek a nagy üzleti szervezetnek, és hogy fölfebbvalói teljes értéke szerint méltatják a munkáját.

Mindegyik alkalmazottnak joga van arra, hogy a munkáját méltassák és hogy azt érdem szerint fizessék; ha kellő indokolással kér előléptetést, ezt sohasem fogják tőle rossz néven venni.

Azt akarjuk, hogy értelmes, lojális, megelégedett, előretörő személyzetünk legyen. Ebben az áruházban az az elv, hogy mindenki a tehetségéhez mért helyet töltsen be, az érdeme szerint díjaztassék.

Szerkesztői üzenet.

M. L. Köszönettel vettük. Tárcája erről a számról lekéselt, mivel az érkezésnél már szedve volt más. Üdvözlét.

HIRDETÉSEK.

Üzlet eladás.

Más vállalat végett a Zöldség-téren levő posztó, rőfös és rövidáru üzletem berendezéssel együtt eladó.

A raktáron lévő nagymennyiségű férfi és női gyapju-szövetek, kartonok, battistok, vásznak, kanavászok, kész férfi és női ingek, jouponok, kötények, továbbá fehér és színes asztalneműek, ágy- és asztalterítők, szőnyegek és egyéb áruk egészben vagy egyes tételekben

==== mélyen leszállított árban eladók. ====

Práger Károly.

Alkalmi vétel. Üzlet feloszlás miatt a **Alkalmi vétel.**

PAVLOVITS IMRE féle üzlet

összes árucikkei

beszerzési áron alul kiárusítottatnak.

Modern férfi kalapok. Ingek. Cipők. Vadászati cikkek. Fegyverek. Kocsitakarók.	Férfi és női harisnyák Ernyők. Női cipők. Botok. Női övek. Ezüst disztárgyak. Gyermek-játékok.	Nyakkendők. Valódi francia illatszer- szerek. Kézitáskák. pénz- és szivar- tárcák. Nippe-ek, stb. stb.

Az összes árucikkek kivétel nélkül új be-
szerzésűek és legújabb divatuak.

Kiárusítás.

Kiárusítás.

THILLE

soványító teának hatása különösen kövér egyéneknél ismeretes.

Csomagja 2 korona. Kapható:
TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában
Budapest, Király-utca 12-ik szám.

Fernolendt-féle **NIGRIN**

különösen ajánlható Chevreaux, Box-calf és Lackbörnek szép fényt kölcsönöz és a bőr tartósságát emeli. — Fenti védjegyre ügyelni kéretik. Mindenütt kapható.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert a csodahatása ellenszenvenessé teszi az iszákosságnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtli mi okozta javulását.

Coza a családok ezreit békitette ki ismét, sok sok ezer férfit a szégyen és beestelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviselőink kik szeriunket raktáron tartják és kik bárkinek díjmentesen egy könyvet adnak a következők: **Nagy Kálmán** gyógyszerész ur.

Minden kérdést próbát és könyvet illetőleg Nyiregyházán kívül lakók egyenesen Londonba intézzék.

INGYEN PRÓBA 137 sz.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.

(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőik).

COZA INSTITUTE

(Dept. 137).

62, Chancery Lane,

London, ANGLIA.

KÜLÖNLEGESSÉGI

mindennemű gazdasági gépek, műszaki cikkek és malomberendezések előnyös feltételek mellett beszerezhetők és raktáron is találhatóak

LICHTMAN VILMOS cégnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyvitelket is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyházán Gróf Károlyi-téren.
Fióközlet: Mátészalkán.

K. 8603—1905.

Hirdetmény.

Nyiregyháza város tanácsa által közhírré tétetik, hogy a képviselőtestületnek Kgy. 135 K. 5953/1905. szám alatt megállapított árverési feltételei alapján a város határában levő: I. Jog és prémföldek, örökös földek, II. Erdőterület, III. Császárszállás és a Dietl-féle birtok területén az önálló vadászterületet képező területeken kívül a vadászati jog az 1906. évi április hó 30-tól az 1912. év április hó 30-ig terjedő hat évre nyilvános szóbeli árverésen és pedig az I., II. és III. alattiakra elkülönítve haszonbérbe fog adadni.

Az árverés határidejéül az 1905 évi augusztus hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája a városháza tanácstermébe kitűzetik.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a városi gazdasági hivatalban megtekinthetők.

Nyiregyházán, 1905. július 24-én.

Bogár Lajos,
h. polgármester.

Hentesárut,

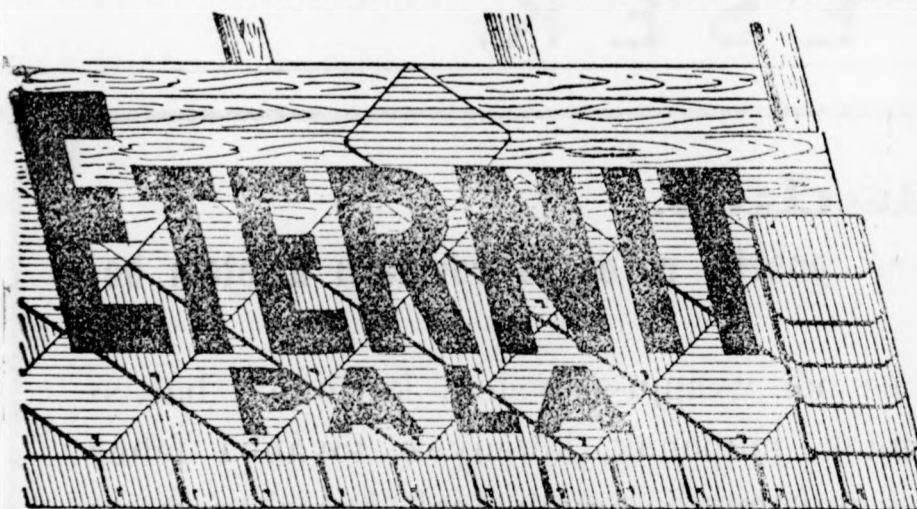
szalonnát, disznósirt, szalámit tőpörtöt stb.

— vásárol minden mennyiségben —
A. SCHANIL,

— zsiráru ügynöksége, —

Bécs, XVII. Haupstrasse 67.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely Pavlovits Sándor urnál Nyiregyházán.

Hirdetések jutányos áron felvételnek

a kiadóhivatalban.

Ha távol lakó rokonnak, vagy barátnak képeslevelező-lapot küld

Ha elegáns kivitelű levélpapírra óhajtaná szert tenni

Ha névjegyet, esküvői meghívót, vagy valamely más nyomtatványt akar készíttetni

Ha bármilyen könyvet beszerezni akar

Ha hirdapokra, vagy folyóiratokra van szüksége

minden alkalommal tessék bizalommal fordulni
PIRINGER JÁNOS
könyv- és papír-ereskedéséhez
mely könyvnyomdával és
egybekezdetté van